

'HOLLANDA YANLIŞ KARAR ALDI'

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Hollanda hükümetinin Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun uçağının iniş iznini iptal etmesine yönelik, "Hollanda yanlısı karar aldı. Gerginlik diplomasiyle aşılmalı"

değerlendirmesini yaptı. Son günlerde Türk siyasetçilerin Almanya'daki toplantılarına, kuşkuyla gerekçelerle kısıtlama getirilmesinin doğru bir tutum olmadığına değinilen açıklamada, "Bu sorunun

çözümü için olumlu yaklaşımlar sergilenirken, Hollanda tarafından da Türk Dışişleri Bakanı Sayın Çavuşoğlu'nun uçağına iniş izni verilmemesi gerginlikleri tırmandırmıştır" denildi.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan ve Başbakan Binali Yıldırım ile görüşmelerimiz yeni yönetim kurulu olarak kendimizi anlatma görüşmesiydi. İkisi de çok olumlu geçti.

'SONUÇ NE OLURSA OLSUN EKONOMİDE HAVA

17 NİSAN'DA DAHA İYİ OLACAK'

'OHAL YERLİ VE YABANCI YATIRIMLARI ENGELLİYOR'

■ Yatırımcılar, yatırım çağrılarını nasıl değerlendiriyor? Türkiye'de yatırımlar son 4-5 yıldır eskisi kadar canlı değil. Bu noktada temel olan reformlar sayfasına geri dönmek. Bu sayfaya geri dönmekten sonra yerli ve yabancı yatırımcıya ne kadar çağrı yapılırsa yapılsın sonuç elde etmekte kısa kalabiliriz. İkinci bir nokta da şu: Sayın Cumhurbaşkanı ve Başbakan'a da iletme fırsatı bulduk. 9 aya gelmiş OHAL'in başlaması çok doğruydü, ama bir an önce sonlandırılmasını diliyoruz. Çünkü bu hali özellikle körüklemek isteyenler OHAL'i sanki darbe ortamı hâlâ varmış gibi çok gereksiz bir gündeme bağlıyorlar. Bizce bu da yatırımları engelliyor.

TÜSİAD başkanlığı koltuğunu yaklaşık 2 ay önce devralan Erol Bilecik ile TÜSİAD Genel Merkezi'nde bir araya geldik.

HAFTANIN RÖPORTAJI

Meltem ERSOY

merso@htgazete.com.tr

Türkiye gündeminin siyasetle dopdolu olduğu bir dönemde TÜSİAD Başkanı Erol Bilecik, artık kolay finansmanla büyüme döneminin bittiğini, yapısal reform sayfasına dönmenin şart olduğunu vurguluyor.

DİKKAT DİKKAT

Bilecik'le ekonomik gidişatı ve referandum sürecini konuştuk

■ Ekonomide birçok makro veri moral bozucu, yakın gelecekle ilgili öngörünüz nedir? Dip görüldü ve çıkış mı yaşanacak, yoksa bir süre daha bu gidişat devam mı edecek?

Ekonomide hiçbir durum bir anda oluşmuyor. 2017'yi konuşurken 2016'ya bakmak lazım. Özellikle 2016'nın üçüncü çeyreğinde hain darbe girişiminden sonra birçok makro veri negatif gelişmeye başladı. Turizm, büyüme, işsizlik verilerinde bunu görmek mümkün. Dünya ekonomisinde de bazı gelişmeler oldu. ABD seçimleri sonrası artan döviz kuru da ekonomide maliyet ve riskleri artırdı. Üst üste koyduğumuz zaman bu periyoda talihsizlikler periyodu da diyebiliriz. Şu anda da çıkışta değiliz, yavaş bir tempoda büyüyüyoruz. Bundan daha kötüsünün olmamasını diliyoruz. Ama çıkışta olabilmek için öngörülebilirlik şart. Belirsizliklerin ortadan kalkması lazım. Biz ise hâlâ sorulara yanıt arar durumdayız.

Bıkmadan usanmadan yapısal reformların üzerine gidilmesi lazım. Çünkü şu bir gerçek: Ucuz finansman devri kapandı. Artık büyüme ancak yapısal

reformlarla sağlanabilir. Öte yandan, şu da anlaşılabilir bir şey: Ortada bir referandum var, tüm siyaset buna odaklanmış durumda. Ama şartlar ne olursa olsun yapısal reform gündemine dönmemiz gerekir. Bunun adı 17 Nisan ise 17 Nisan.

■ Referandumun sonucu bu tabloyu ne ölçüde etkiler? Ekonominin geleceğini belirler mi sonuç?

Hangi sistem olursa olsun yapısal reformlara odaklanıyorsanız, gelişmekte olan diğer ülkelerden ayrılan pozitif mesajlar veriyorsanız, bu doğal olarak ekonomiye güven verir. Ekonomi öngörülebilirlik ister. O nedenle her halükârda, referandumda sonuç ne olursa olsun, 17 Nisan'da ekonomide daha olumlu bir hava olmasını bekliyoruz. Sonuç ne yönde olursa olsun, en azından belirsizlik ortadan kalkacak ve yapısal reformlara daha çok odaklanılabilecek bir döneme gireceğini düşünüyor, temenni ediyoruz.

'Güçler ayrılığı anlamında bazı eksik noktalar var'

■ "Güçler ayrılığı ve denetim mekanizmasının oturduğu bir başkanlık sistemi kaygı yaratmaz" görüşünde misiniz?

Dünyada başkanlık sistemini son derece iyi uygulayan ülkeler olduğu gibi, bu konuda maalesef son derece olumsuz örnekleri de görüyoruz. Sistem tartışmasından önce demokrasinin kurum ve kurallarının işlenmesi çok önemli görüyoruz. Denge ve denetim mekanizmaları, güçler ayrılığı, güçlü meclis, bağımsız ve tarafsız yargı ve etkin bir icraat demokrasimizi geliştirecek unsurlardır. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bireysel, fikri, etnik, dinsel, cinsel kültürel hak

ve özgürlüklerini mutlak güvence altına alan bir devlet anlayışı çok önemli. Biz kontrol ve denetim mekanizmalarının nasıl işleyeceğini önemsiyoruz. Sistemin isminden çok daha değerli konular bunlar.

■ Bu ilkesel duruşunuzun karşılığını, tartışılan referandum maddelerinde buluyor musunuz? Mevcut maddeler arz ettiğiniz güçler ayrılığı ve denge mekanizmasını sağlıyor mu sizce?

Bazı eksik noktaların olduğunu görüyoruz. Bunları da paylaşıyoruz. Günün sonunda kapalı sandıkta kullanılacak oy her vatandaşın kendi özgür tercihine bağlıdır.

OKUMADAN GEÇMEYİN

'TÜRKİYE, SURIYE'DE RESMİ DOĞRU OKUYAMADI, OKUSA HIÇ GİRMEZDİ'

■ Türkiye'nin Suriye'deki varlığını 'Olmasa daha iyi olur' diye mi yoksa 'Kaçınılmaz' diye mi değerlendiriyorsunuz?

Hataylı bir iş insanı şapkamlı yanıtlayayım: Suriye konusuna iki bölümde bakmak gerek. Geçen 6 yılda olanlar ve bugün. İki ülke ilişkilerinin pragmatik ele alındığı, büyük işbirliklerine imza atılan dönemler oldu. Bu iş ne zaman doktriner bir mevzuata

dönüştü, o zaman Türkiye resmi doğru okuyamayama başladı, okusak hiç parçası olmazdık. Suriye'de 60-70 tane sürekli kavga eden grup var. Sıkıntının kısa zamanda çözülemeyeceği belliydi. Şimdi sorun, buradaki 3 milyon Suriyelinin nasıl bir kaynak ve yönetimle ele alınacağı. Yoksa Türkiye'nin en önemli sorunu bu olur.

'Bozulmuş algı varsa dönüp kendimizi sorgulamamız gerek'

■ Yabancı yatırımcı size ne tür görüşler aktarıyor?

Sermaye gelişmekte olan ülkelere döner. Mesele bunu hızlandırmak. Dış dünya kurumlarımızın siyasi iklimten bağımsız hareket ediyor mu diye bakıyor. Türkiye'nin bu anlamda ödevi çok. Bir diğer unsur, terörle mücadele

ederken demokratik değerlerden ödün vermemek. Hayatın gerçeği şu: Kendimizi nasıl gördüğümüz önemli, ama başkalarının bizi nasıl gördüğünü daha önemli. Bozulan bir ülke algınız varsa, o algıdaki kadar bozulmuş bir durum yoksa bile, yine de dönüp kendinizi sorgulamanız ve düzeltmeniz gerekir.

1 Doların Türkiye'de yükselten yurtdışı kaynaklı, risk algısını besleyen kişi/kurumlar.

Doların ana yönünü küresel gelişmeler ve ABD'deki gidişat belirliyor, ama sizin birkaç tık daha fazla etkilenmeniz için gündem ve belirsizlikler nedeniyle oluyor.

2 Bankalar kredi vermiyor.

Şunu kabul etmeliyiz: Artık eski kredi coşkusu ve büyümesi olmayacak. Ayrıca şunu da unutmayalım: Kredilerin mevduata oranı yüzde 120'ye yakın.

3 Türk zenginler, yatırımlarını yurtdışına götürüyor.

Böyle bir data görmedik, yorum da yapamayız. Böyle olmadığını düşünüyorum. Ticaretin gerçeği şu: Fırsat görülürse gidilir. Ama Türkiye'de dükkânı kapatıp yurtdışına gitme durumu yok. Biz ülkemizi seviyoruz.

4 TÜİK verileri sokaktaki reel gerçeği yansıtmıyor.

Tersine TÜİK'in Eurostat ile işbirliği yaparak hayatı çok daha doğru okuduğunu düşünüyorum. Hesaplamaları uyumlulaştırma süreci istatistik kalitesini de artırıyor.

5 Varlık Fonu şeffaf olmayan denetim yapısı nedeniyle yarıdan çok zarar getirir.

Varlık fonları için şeffaflık ve denetim en önemli ilkeler. Bunları uluslararası standartlarda sağlayamayan fonlar başarılı olamaz. Daha iyi denetlenen bir noktaya gelmeli.